

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 " —
 Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ“

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó“ címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
 Nyilvtér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

Rágódnak a kutyák.

A tollas zsidók falánk hada*) rémitő krakogással vonul fel az egyik vonalon, mint a karvalyok csattogtatják prédára éhes karmikat, ebek módjára készülnek a lakmározáshoz. Pompás falat kínálkozik nekik, illetve esiklandozza étvágyukat és azt hiszik hogy bele is fognak harapni. Nem kevesebbről van szó, minthogy Apponyit kell felfalni és a kath. egyházi vagyont. Egész kórusban üvöltik a klerikális, ultramontán, jezsuita, feketelelkű Apponyi felé az abezugot, szeretnék rángatni lefele a miniszteri székből és valami kóser lovagot telepíteni be a helyére, a magyar Jerichó nagyobb öröme és dicsőségére. Nü és miért? ... Mert úgy látják, hogy Apponyi nem hajlandó köztük kiosztani a kath. egyházi vagyont.

Különben az agit ennek a prédára leső hadnak a debreczeni jó lókupez és disznókereskedő kupahtanács volt szives megadni és

*) Kinek nem inge, no vegye magára. Szerk.

felhívni becses figyelmöket, hogy itt egy kis elosztani való koczra lehet kilátás. Ugylátszik, hogy Debrecen bogár után jár. Legalább is pompásul hajtják vele az ószabadelvűek malmára a vizet. És a derék hajduk ugranak czudarul, észre se veszik, hogy akarva, nem akarva beállottak az osztrák szekeret tolni. Pedig régi a systéma, Istenben boldogult egykori főgondnokuk, a derék Tisza Kálmán alaposan kioktatta róla az országot. Az osztrák követel, nem tágit a magyar, nesze nektek egy zsiros felekezeti kocz, míg ezen rágódtok, a jó német sógor összepakolhat kénye-kedve szerint és viheti, ami szemének-szájának jól esik.

Gondolni sem lehet, hogy ezt a rablást Magyarországon végre lehetni hajtani, a kath. egyházi vagyont elrablását. Az idő még odáig nem érett meg. A gazemberek még nincsenek nálunk olyan tulnyomó számban, hogy ez sikerülhessen. Sőt elsősorban az sem hiszi, aki Debrecen városát beugratta abba a határozathozatalba, hogy felirjon

ebben a tárgyban a képviselőházhoz és megkeresse a többi törvényhatóságokat is. Az az ur egy jól megfizetett közönséges bérencz, aki az országos politikai kérdésekről el akarná terelni a figyelmet, kitűnően számítva, hogy ha ezen összekapnak a esülökre magyarok és nem magyarok, akkor aztán eljutott a tárgyhöz, amely szemének-szájának jól esik, de legjobban a bugyellárisának.

Hála Istennek, talán még enynyire nem lehet minden törvényhatóságot becsapni Magyarországon. Minálunk még nem halt ki egészen a jogérzék, itt még ugyancsak meg tudják különböztetni az enyém, tied, övé fogalmát. A kath. egyházi vagyont épen úgy tulajdona az egyháznak, mint a zsidó szatócsnak az ő portékája. ha ugyan nem lopta. A királyok adományozták, kárognak a karvalyok. Ez ugyan csak részben igaz, mert nagyon sok ott a másnemű szerzemény is. Am tegyük föl, hogy igaz! ... Akkor is elidegeníthetetlen tulajdon és épen olyan jogviszony alá esik,

A koldusbot virága.

A Tsutkalomyak kuriája előtt megverték a nagydobot. Nem maradt ott meg semmisen. Potom áron kelt el a szép darab föld, a ház, a lábas jószág, meg a butorok.

Tsutkalomy Alfréd, a család utolsó sarja, bevárta míg az utolsó tárgy is elkelt s meggyőződött arról, hogy nem maradt egy garasa sem.

Hetykén félrevágott kalappal távozott azzal a szándékkal, hogy föbe lövi magát.

Nagybátyja, a ki a családi képek kedvéért jelent meg az árverésen, hogy ezeket szállíttassa magához, utána kiáltott, egy erős botot tartva kezében:

— Alfréd, ezt itt felejtetted, ez nem volt lefoglalva.

Alfréd visszafordult s elvette a botot nagybátyja kezéből s csak ennyit mondott:

„Köszönöm.“ Ezzel egy nótát fütyölve, mint a ki bálból hazatérőben van, ott hagyta ősei lakását...

Nem gondolt egyelőre másra, csak a szabadító golyóra. Kitől bucsuzzon el? Kinek írjon? Hol legyen öngyilkos?

Az ismerős vidék, hegyek, halmok tartóztatták valamennyire, de ez még nem volt elég erő.

A menyasszonya? az csak volt, de nincsen. Mikor megtudta, hogy tönkrement, visszaküldötte jegygyűrűjét, pedig ő igazán szerette. Mennyi éjjeli zenén huzatta el kedves nótáit. Most már oda a menyasszony, oda a nóta.

Milyen nagyszerű lenne, ha az ő lábainál végezné ki magát; örökre ott lenne a szemei előtt lefestve ez a jelenet a maga véres borzalmával.

Rátámaszkodott a botra. Jó erős, vastag somfa, igazi koldusbot.

Erről elmondhatja, hogy az övé. Övé a koldusbot s a nagy világ, melyet bejárhatna ezzel. Bejárni a nagy rengeteget, ugyan kiért? Fáradni neki, a ki csak mulatságban fáradt el, ugyan miért?

Inkább ez a hatásos végjelenet mint tovább vonszolni az életet.

Tsutkalomy Alfréd önbírálatot tartott maga felett.

Mit tud? Mihez ért?

A pazarlásra kívül semmihez. Az igaz, hogy ha a pazarlást olyan érdemnek tartanák, mint aminőnek ezt Balzac nyilatkoztatta, ki a pazarlót az emberiség legnagyobb jöltevői közé sorozta, neki szobrot állítanának.

Hirtelen, könnyelműen, teli marokkal szórta a pénzt. A pénz s a napok hihetetlen gyorsasággal repülnek. Egyik sem tér vissza, nincsen típusokban a hazajáró lélek természetéből semmi.

Nézte a homokot s az abban nyüzsgő rovaréletet. Hogy száguldanak ezek a maguk ereje szerint, pedig életüknek az időben egy milliárd másodperc értéke sincsen.

A rovarok esámkjanyomai mellett apró női czipő nyomait is észlelte. Csak egynek lehettek ilyen piskóta-nagyságu lábai.

Nem lehetett másé, csak Erzsóké, a

— Két szentkép diszes aranyozott kerettel ingyen, ki 25 forinton felül bevásárol —

Krámer Jeremiás butorkereskedésében **Szatmár** a színházzal szemben.

Helyben készült legjobb minőségű ebédlő és hálószoba berendezések olesón kaphatók.

Lelekészek és tanítók részére 10% árkedvezményt nyujtok.

mint a többi főnemeseké és köznemeseké. Szóval a nemzeté!... A magyar nemzeté!... Mert hát ezek kiktől kapták?... Megmondják a királyi adománylevelek. No hát akkor konfiskálások az összes magyar kézen levő birtokok, mert végeredményben onnan származnak ahonnan az egyháziak. Sőt konfiskálások minden birtok, még a zsidóké is, mert hogy merték el uzorázni a nemzeti vagyont. Az eredetileg a magyarokat illette. Zsidót nem is illet magyar föld eszerint a theória szerint, amelyet a találékonyságban utólérhetetlen nemes Debreczen után végig üvölt a zsidó sajtónak minden vérbeli firkásza.

Tisztelt lókupeczek és sertés-kereskedők!... Kemény ez a dió nagyon. Próbáljanak csak bele harapni!... Osszák ki előbb a debreczeni főiskola alapjait, hiszen ezek is adományokból gyűltek, sőt talán királyok is adakoztak hozzá, osszák ki saját nyájaikat és csürhéiket, hiszen ezekben is sok tallér van a régi magyar pénzből, abból, amelyet ősapáik kaptak innen is, onnan is, — no mondjuk ki — a királyoktól magyar nemességük jussán.

Magyar Jérichó zszurnalisztikájának éhes madarai!... Panaszok, hogy ennyi, meg annyi a lekötött egyházi birtok!... Ügyebár jó volna, ha a karmaitok közzé kerülnének?... Mért nem panaszoljátok fel, hogy a magyar földnek zsidó kézben van már circa egy harmada. Sokkal több, mintamennyi a lekötött egyházi vagyont. Mért nem lármázzátok tele torokkal, hogy

nincs pénze a szegény magyar népnek, mert a zsidó bankárok zsebében van és pedig ugyancsak lekötve a forgó tőke. Mért nem kiabáljátok, hogy azok ugyan egy hunczut garast sem adnak köz- vagy jótékonyezélra, míg a kath. magyar főpapok zsebe nyílt kassza, amelyben mindenki könyökig kaparász. Aztán tudnotok kellene, hogy Apponyi nagyon magasan áll, méltatlan ő a ti piszkos tollatokra. Őt megsebeznetek nem lehet, sőt ha látja e nemzet és a nagy világ, hogy egy ilyen szedett-vedett had csatogtatja felé a fogát, annál jobban megerősödik annak tudatában, hogy ennek valódi, ideális nagyságnak kell lennie. Hátrább tehát az agarrakkal, mert daczára minden esaholásnak: a karaván halad!

A trónörökös Romániában. Ferencz Ferdinánd trónörökös meglátogatta a román királyi párt, hogy a dinasztianak Románia iránt táplált rokonszenvét dokumentálja. Ezt az alkalmat éretlen román egyetemi hallgatók arra használták fel, hogy tüntessenek a magyarok ellen, letépték a magyar zászlót, miáltal ugy a királyi vendéget, mint Magyarországot durván megsértették. Wekerle miniszterelnök a külügyminiszterhez fordult, hogy a bűnösök elvegyék méltó büntetésüket. Ez nem volt elég. Hogy esordultig teljék a pohár, a magyarok ellenségei azt kürtölték világgá, hogy a trónörökös látogatásával épen Magyarország ellen tüntetett s a dákórománokkal konspirál. Éket akartak verni a trónörökös és nemzet közé, hogy a korona jövődöbeli várományosától elidegenítsék a nemzetet. Ám ez nem sikerül. Minden józan-eszü ember tudja, hogy a trónörökösnek

ilyen szándékai nincsenek, sőt tekintettel a külpolitikai viszonyokra, helyeselni kell, ha szorosabbra kívánja fűzni azt a barátságot a két nemzet között, mely a legutóbbi puska-poros időkben Románia részéről dinasztiankkal szemben megnyilatkozott.

A persa forradalom. Persiában forradalom tört ki, mely a lázadók diadalával végződött. A győzedelmes csapatok bevonultak Teheránba, az ország fővárosába, mire Mohamed Ali sah az orosz követségre menekült, ott keresvén oltalmat. A forradalmároknak egy küldöttsége akart itt megjelenni, a sah azonban nem fogadta őket, hanem az orosz követség útján tudokra adta, hogy midőn Oroszország oltalma alá menekült, ipso facto lemondott a trónról. Az uralkodást a sah fia nevében egy forradalmárokból álló kormány veszi át, a sach pedig orosz területre, Krim félszigetére megy, ott fogja tölteni élete hátralevő napjait. Persiában most már minden esendes, megnyugodtak a kedélyek.

Földrengés Görögországban. A szép Görögország Elis nevű tartományában borzasztó földrengés volt, mely virágzó falvakat pusztított el, s mintegy 300 ember esett áldozatul. Magában Havari községben 400 ház omlott össze, Amolisiban az összes házak lakhatatlanná lettek, Pullialiban vulkánikus kitörések voltak, hirtelen megnyílt a föld és forró lávazuhatagok törtek elő. A rengés még folyton tart, a pánik a nép közt óriási.

Elhalt trónkövetelő. Don Carlos Bourbon herceg spanyol trónkövetelő meghalt. A herceg életének egész törekvése abban merült ki, hogy családjának visszaszerezze Spanyolország trónját, amelytől a száli törvény eltörlése fosztotta meg. VII. Ferdinánd király ugyanis 1829-ben 3-ik neje halála után Mária Krisztina nápolyi hercegnőt vette nőül. Ez, hogy születendő

szerinte hűtlene, a ki ma már bizonyosan másnak hódolatát fogadja. Hűtlen lett, mással éli világát. Igy mondja a nóta is.

Kivette czimeres cigaretta-tárczáját rágyujtott az utolsó kairói-szivarkák egyikére, melynek kék füstjét bámulta, hogy kovályog a légürben és hogy olvad bele a semmibe.

A kilenczes tölgyfánál egy gyepadon ott ült Erzsike. Napernyőjével betüket, alakokat rajzolt.

Alfréd megállt. Gondolkozott. Nem-e jobb volna másfelé fordulni. Vagy rögtön itt halni meg a lábainál a hűtlennek.

Elmegy előtte, mintha észre sem venné. Ugy tett. Lépései sokszor voltak meggyökerező félben, de erejével uralkodott és csakugyan elhaladt előtte.

Két ölnyre lehetett már a kilencz tölgyfától, mikor egy kellemes női hang nesze állította meg:

— Alfréd!

Soha zene nem hatott rá ugy életében, mint ez az egyetlen dallamos szó, a melynek varázsa egyszerre megbénította szándékát.

Szemei előtt a remény tündöklő színei kápráztak. Visszafordult, ott volt szerelme,

bálványa, mindene. Most már van erre a kérdésre felelet: kiért? miért?

— Erzsike! Itt van? kérdé, miközben az eléje nyujtott kezeket sokszor össze-vissza esókolta.

— Tudtam, hogy erre megy s érzem, egy magyarzáttal vagyok adósa...

— Egy élettel én.

— Alfréd, hallgasson meg. Én semminek oka nem vagyok. Szüleim gondolkoznak így, — lehet tulságos felületesen, — rosszul önről.

— És Erzsike?

— Én nem...

— Köszönöm. Pedig nem érdemlem teljesen ezt az elnézést.

— Hallgasson meg, Alfréd. Jöjjön, üljön le mellém a padra. Én szívébe láttam és a könnyelműség mellett ott találtam a nemes vonásokat és a jóságot is.

— És mégis...

— Hallgattam szüleim szavaira — ugy e ezt akarja mondani?

— Nem tagadhatom...

— No lássa, Alfréd, én jobban ismerem önt, mint ön engem. A gyűrűt visszaküldhették szüleim; de nem rendelkezhet-

nek szívemmel. Ez a kegyedé, ez, Alfréd örökre a tied.

— Oh boldog óra, oh boldog pillanat, rebegte Alfréd.

— És hogy bebizonyítsam, követem szívesen a világ végéig, a legnagyobb nélkülözésbe, a szükségbe.

— Ezt az áldozatot, kedves Erzsikém nem fogadhatom el. Nincsen annyim sem, a mi a nélkülözésre elég. Mindenem ez a vándor, ez a koldusbot. Visszaadom szavát, rendelkezék szívével és ha tud...

— De nem tudok, nincsen erőm a lemondáshoz; még az Ég meghallgatja imámat és sorsát megküzdve értem jön. Addig is sokszor jövök el erre a helyre és itt imádkozom önért. Itt e virág, tűzze kalapjához, nem, inkább botjához, az én imámra még a koldusbot is kivirágzik.

Isten hozzád! Isten veled! Légy hü! Térj vissza igaz szívvel. Erősítsen a csókom. Holtomiglan, holtodiglan.

A buesu megható, rövid és édes volt.

Egy fehér kendőcske nagyon sokáig in-tegetett Alfréd után. Ő pedig vissza-vissza fordulva, magasra tartotta koldusbotját, melyhez oda volt kötve a virág.

ÚJ RUHA-ÜZLET!

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron,
Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

ÚJ RUHA-ÜZLET!

KORAI ÁRMINNÉ

kész férfi-, női- és
gyermekruha-üzlete,

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók tavaszi ruhák, férfi-öltönyök, felöltők, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a legelegánsabb női kabátzikkák.

gyermekének, még ha leány volna is, biztosítsa a trónt, rávette a királyt a pragmatika szanetió kibocsátására, mely által a száli törvény megdöntésével a nők örökösödési jogát is megengedő régi kasztíliai törvényt állította helyre. 1830-ban a királynőnek csakugyan leánya született, de minthogy az apostoli párt most is Don Carlost tekintette törvényes trónörökösnek, Spanyolország története ezen időtől kezdve a polgárháborúnak szakadatlan láncolata. Don Carlost azonban elhagyta a szerencse, seregei leverettek, a trón elnyerésére irányuló törekvései sikertelenek maradtak.

Kancellár válság. Németországban Bülov birodalmi kancellár megbukott s helyére a császár Bethmann-Hollweg volt belügyi államtitkárt nevezte ki. Bülov bukását az idézte elő, hogy meg akarta törni a cenzurum pártot s miután ez nem sikerült, kénytelen volt beadni lemondását.

Nyugalmozott plébánosok.

Augusztus elsején egyházmegyénknél két nagyérdemű papja hagyja el lelkesi működésének terét.

Forgách János beregi főesperes, munkácsi prépost-plébános az egyik, *Csechticzky* József középungri esperes, tibi apát-plébános a másik. Mindakettő maga kérte súlyos betegségére való hivatkozással nyugalomba helyezését. Szinte elszorul az ember lelke, midőn látja, hogy az Ur szőlőjének két ilyen régi, kipróbált munkása kénytelen lelépni az aktív tevékenység mezejéről, csaknem pótolhatlan irt hagyva magok után abban a körben, melyet félszázados munkásságuk által szorosán, ugyszólván elválhatatlanul kapcsolnak magukhoz.

Mindakettő példaképe volt a papi hivatásnak, mindakettő rokonszenves, kedves tagja a társadalomnak. Vezérlő szerepre hi-

vatottak vármegyékben s ezt a szerepet nem a saját, hanem egyházuk jól felfogott érdekéből méltóan jól be is töltötték. Mindakettő tagja a törvényhatósági bizottságnak, hol tiszteletet keltvén személyök iránt, megnyerték a rokonszenvet annak az érdek és eszmekörnek, melynek természetes reprezentatorai valának.

Az ilyen tevékeny és páratlan ambícióval működő férfiaknak jelenlétét időtlen-időig szívesen látná a közszél a fórumon, örvendene nekik az egyházközség, a hivek sokasága, kikkel egybeforrottak buban és örömben.

Forgách János már 49 éves pap és 19 éve működik Munkácson. Felszentelése után 1860-ban nevelő volt az Apponyi, később a Zichy és Szápary családonál. Midőn itt működését közmegelegedésre bevégezte, 1877-ben Aknasugatagra nevezte ki lelkésznek püspöke, de már a következő évben a beregszászi plébániára mutatta be gróf Schönborn kegyur s ezen időtől fogva fokozott tevékenységgel szolgálta egyházának ügyét, mit püspökei siettek is neki elismerni az egymásután következő kitüntetésekkel. Még dr. *Schlauch* Lőrincz volt püspöke egyházmegyénknél, midőn 1884-ben a beregi kerület esperesének nevezetett ki. Hat évre rá megüresedett a munkácsi plébánia, melynek *Forgách* mintegy várományosa volt, csakugyan ő is nyerte el. Ugyanaz évben kinevezte ő Felsege beregi főesperesnek. Két évvel utóbb, 1892-ben a sz. Jánosról nevezett Develichi címz. prépostsággal tüntette ki püspökének elismerése és a királyi kegy.

Beregszász nagyon sokat köszönhet neki. Illetve az iskolaügy Beregszászban. Mikor átvette az ottani plébánia vezetését, rendezetlen állapotok voltak e téren; úgyhogy az általános dekadentia miatt méltán lehetett féltetni iskoláinkat. *Forgách* fiatal ambícióval, a nemes ügyhöz méltó buzgalommal fogott az iskolák reorganizálásához, megmentette azokat

A véletlen elkeseredése tetőfokán összehozta azzal a cigányprimással, kinek sok száza repült a tányérjába.

A primás felismerte a bajt. Hiszen tagadni sem lehetett s eszébe jutott neki az, hogy mikor Alfrédnek jókedve volt, kikapta kezéből a hegedűt s elragadta játékaival a hallgatókat.

Figyelmeztette erre a kincsre, a művészi hajlamokra, miket ő semmibe sem vett és most látta csak, hogy ebből fakadhat ki a koldusbot virága.

Eleinte a primás bandájában hegedült és tanult szorgalmasan, azután fellépett egy-egy műkedvelő hangversenyen és haladt fokról-fokra. Majd a maga javára hangversenyezett; beutazta az országot és egy év lefolyása alatt kivirágzott a koldusbot.

Sietett haza Tsutkalomra. De minek folytassuk a történetet. A lapok hozták a hymenhirt, hogy Tsutkalomy Alfréd művész és zeneszerző eljegyezte Vérdess Erzsike kisaszonny. A saját menyegzőjén huzta el azt a szép ábrándot, melynek czime: „A koldusbot virága.“

Erdélyi Gyula.

Beregszász városának, megmentette a kath. nevelés ügyének. A rendezőnek ez a ténye el nem évülő babérokat font halántékai köré.

*Forgách*nak kiváló érdeme, hogy a munkácsi régi történeti nevezetességű templom, mely már roskadozó félben volt, újjafelépült és díszül szolgál a városnak. Éjt napot egygyé tett, gyűjtött, fáradozott, hogy ez az ideális terv teljesedésbe menjen. Maga is jelentékeny áldozatokat hozott erre a célra. Ime ma készen áll a monumentális alkotás, mely hirdetni és őrizni fogja nevét évszázadok mulva is s bizonyossága lehet páratlan ügyszeretetének s az egyház szent ügyéért lángoló szívének.

Mindig mélyen fájt lelkének, hogy a nagy kiterjedésű és rengeteg filiával bíró plebániát Munkácsról nem lehet úgy ellátni, amint a hivek lelki java igényelné. A nagy távolságok tönkretették legforróbb vágyait, a lelkek megfelelő gondozására irányuló minden igyekezetét. Azért már régtől fogva azon ideát táplálta lelkében és ebből az érdekből meg is tett minden lehetőt, hogy a munkácsi plébánia kettéosztásával Várpalánkán új lelkészség állíttassék fel, miáltal az óhajtott célhoz egy nagy lépéssel közelebb lehetett volna jutni. Ám ez a terv működésének idején nem teljesülhet, de annyira előkészítette ez eszme kivitelét, hogy remélhetőleg nem sokáig kell várakozni a megvalósításra.

Csechticzky József a jó patriarchalis alakok megtestesült típusa. Ugy tekintették őt hivei mint legjobb atyjokat, ki tanácsos és segítséggel mindig ellátta őket. És ő is legboldogabbnak érezte magát hivei között. Minta plébános volt, aki egyházközségének mindene, és neki is az egyházközség boldogulása, fellendülése szerezte meg azt a nyugalmat és örömet, aminek egy jó plébános lelkét ezek láttára el kell töltenie.

A nyitramegyei Nagysurányban született 1846. január 9-én. Tehát még csak 63 éves. Miután 1869-ben pappá szenteltetett, a lelki pásztorkodás terén kezdte meg mindjárt működését. Szerednyén, Dobóruszán, Ungváron, és Munkácson töltötte káplánkodással ifjúságának éveit. — Nyolcz év után 1877-ben ubrezsi lelkész lett, hol 1883-ban kapott investitúrát. Négy évvel utóbb 1887-ben tibi lelkész, s a következő évben plébános lett. Immár 22 éve, hogy vezeti a tibi hivek lelki gondozását. 1892-ben a középungri kerület esperese, 1902-ben sz. Jánosról nevezett címz. apát lett. A következő évben pedig a pápai „Bene merenti“ érdem keresztel díszítették fel. Kitüntetései csakugyan megérdemelte, mert jó harezot harezolt, hűséges gondozója volt a reá bizottaknak, azok közül egyet se vesztett el, sőt mind szorosabban csatolta magához a mindent átölelő atyai szeretetben.

Ime halvány vonásokban vázoltuk egyházmegyénk e két derék papjának működését, de sokkal szebben beszélnek rólok cselekedeteik, s azok a szerény ibolyaként lapangó érdemek, melyek nem hivalkodnak a világ piacán, hanem ott vannak elrejtve, mélyen bevésvé hiveinek szívében, szeretetében. Most nyugalomba vonulnak, mert reájok

Mintha valaki, — talán csak a szellő vagy a falomb volt, — susogná: mire kivirágzik, akkor leszek a párod.

Végre a távolban egészen eltűnt. Kőd elötte, köd utána.

Mint a gascognei nemes egy szál karddal, ő egy koldusbottal indult meghódítani az új világot, mely eddig nem az ő világa volt.

Egy ártatlan kebel imája kísérté és öröködött lépései felett.

Sok viszontagság után ért a fővárosba, bekopogtatott ide is, oda is jó czimboráihoz, kik eleget ittak pezsgőjéből. De mindenütt csak azt hányták: Barátom, te ur vagy, nekem nem való a dolog. — Az urak sem nem tudnak, sem nem akarnak dolgozni.

Mennyire reszketett kezében a koldusbot, mikor így beszéltek vele azok, a kik kártyán segítettek, hogy a pénze miharább elrepüljön. Hát csak nem akar az a koldusbot kivirágozni?

Ismét öngyilkossági eszmék kezdték gyötörni. De hitét visszanyerte, mikor arra gondolt, hogy vele együtt más is imádkozik jobblétéért.

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberálak,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fősúlyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezesiséget válllok szállítványaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.

Tisztelettel CSAPÓ LAJOS, szabó-
mester.

nehezedtek az élet terhei, pihenni kívánnak. Adja Isten, hogy ez hozza meg számukra az egészséget, az életerőt. Ezt óhajtják, azért esedeznek. Mindannyian őszintén kívánjuk, hogy menjen teljesebbé ez a legfőbb vágyuk, Isten tartsa őket soká a jó egészség nyomán visszanyert régi életkedvben.

A Szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium szabályai a szülők és szállásadók részére.

1. A főgimnázium növendékeinek szülei és szállásadói ezen szabályokat ismerni s követni tartoznak. 2. A tanuló csak oly szállásadónál helyezhető el, kinek tanulókat gondozására az iskola igazgatósága írásbeli engedélyt ad. 3. Egy-egy szállásadó 4 tanulóval többnek való ellátására csak fontos okból nyerhet engedélyt. 4. Ezen iskolába járó tanulók szállásadói más iskolába járókat csak ezen iskola igazgatóságának esetről-esetre adott engedélyével fogadhatnak fel ellátásra. 5. Az 1909/10. iskolai évtől kezdve olyan tanuló, kit szülői a szállásadásra a gimnázium igazgatóságától fel nem hatalmazott családnál helyeznek el, nem lehet ezen gimnázium növendéke. 6. Akik szállásadók óhajtanak lenni évenként aug. 15-ig kérelmükkel személyesen forduljanak az iskola igazgatóságához. Az igazgatóság a szállásul szánt helyiséget megnézi s a helyszíni szemle alapján adja meg egy vagy több tanuló elszállásolására az engedélyt. 7. A lakoszobának világosnak és kellően burtozottnak kell lenni; egy ágy csak egy tanulóval szolgálhat nyugvó helyül. 8. A tanuló köteles szállásadójának engedelmességet s iránta tisztelettel viselkedni, a tanuló saját ügyében nem bíraskodhatik, az iskolai előjárás engedelmével lakást nem változtathat. 9. Beteg tanulóhoz a szállásadók (a szülők is) tartoznak orvost hívni; a szegény tanulókat díjtalan orvosi kezelésben részesíti az iskolaorvos, dr. Török István, (lakik Deák-téren). 10. Betegségből származó mulasztás bélyegtelen orvosi bizonyítvánnyal igazolandó. 11. Betegségen kívül a tanuló csak fontos okból mulaszthatja el a leckeórákat s ekkor is csak úgy, ha előlegesen írásbeli engedélyt kap az iskolai előjáráságtól. 12. Tanulónak utczán, sétatereken, szóval nyilvánosan dohányozni nem szabad. Otthonukban a VII. és VIII. osztályiak dohányozhatnak azon esetben, ha erre szülei írásbeli engedélyük van. 13. A tanuló otthonából csak szüleje vagy szállásadója engedélyével távozhatik. Iskolába menés címén nov. 5-től ápr. 1-ig 1/28 előtt, az év többi napjain 7 előtt és délutánokon 1/22 előtt nem szabad a tanulót hazuról elbocsátani. 14. A téli hónapokban (nov., decz., jan., febr.) este 8 órakor, a többi hónapokban este 9 órakor lakásán kell lennie a tanulónak. Későbbig kimaradnia csak akkor szabad, ha erre az iskolai előjáráságtól írásbeli engedélye van. 15. A tanulóknak egymást csoportosan látogatniok nem szabad; tilos pénzre bárminemű játékot játszaniok; tilos szesz italokat hozatniok s ivással mulatozniok. 16. Tilos a tanulóknak vendéglőt, sörházat, kávéházat, czukrásüzletet s mindenmás, itt fel nem sorolható

mulatóhelyet látogatni. 17. Tánciskolába, táncmulatságra, színházba csak az iskolai hatóság írásbelileg adott engedélyével szabad mennie a tanulónak, az alsó négy osztályba (I.—IV.) járónak engedéllyel is csak akkor, ha szülei vagy gondozói is velük vannak. 18. A szállásadó köteles az ezen tilalmak ellen vétő tanulókat az iskolai hatóságnak haladéknélkül bejelenteni. 19. Az igazgatóság az ezen szabályokat meg nem tartó szállásadóktól a szállásadási engedélyt azonnal megvonhatja, s a szállásadónak kártérítés követelésére nincs joga. 20. A szülők kötelesek az igazgatóság felhívására a tanulókat a meg nem felelő szállástól azonnal elvinni. 21. Ugy a szülők, mint a kosztadók kötelesek az igazgatóság hívására a tanulókat ügyeinek megbeszélése végett a gimnáziumban, hol ezen célra külön terem (tanárok fogadó szobája) áll rendelkezésre, megjelenni. 22. Az igazgatóval és tanárokkal iskolai ügyben csak a gimnáziumban lehet érintkezni; az igazgatóval az írószobájában, a tanárokkal a tanárok fogadó szobájában. (A fogadó szoba ajtaján elhelyezett tábláról megtudható, hogy egyes tanárok mely időben fogadják a szülőket és kosztadókat. Szünidő alatt vasárnapokon d. e. 9—11-ig lehet engedélyt kérni a gimnáziumi igazgatói írószobájában. Az igazgatóság.

HIREK.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy úgy a hátralékos, mint az előfizetési díjakat minél előbb utalványozni sziveskedjenek.

Személyi hír. *Thuróczy* Kornél, az irgalmasrend tartományi főnöke hétfőn *Kremmer* Ede rendi kormánytanácsos, pozsonyi házfőnök társaságában városunkba érkezett, hogy megvizsgálja az itteni rendház ügyeinek vezetését. A tartományi főnök ma tisztelettel a püspök ur Ó Méltóságánál.

Egy főúr halála. Megrendítő csapás érte a Teleki grófi családot, *Teleki Sándor* gróf sógornője poroszói *Grefel* Jenőné Budapesten elhalt. A temetésre a grófi család is elutazott.

Nyugalmozott plebánosok. *Forgách* János beregi főesperes, munkácsi prépost-plebános egészségi okokból lemondott a főesperességről és plebániájáról, egyúttal nyugdíjaztatását kérte. A püspök ur Ó Méltósága a felhozott súlyos okok következtében, nagy érdemeinek elismerése mellett helyt adott a kérelemnek s f. évi augusztus 1-től számítható hatálylallyal nyugalomba helyezte. Helyettes lelkésznek *Hudecz* Rezső munkácsi segédlelkész nevezte ki. Ugyancsak augusztus 1-től nyugalomba helyezte saját kérelmére a súlyos betegségen fekvő *Csehticzky* József esperest, tibai apát-plebánost. A helyettesítéssel *Kirchmayer* Ferenc ottani segédlelkész bízta meg. Egyházmegyénk e két kiváló papjának érdemeivel lapunk más helyén foglalkozunk.

Új bányahivatali főnök. A m. kir. pénzügyminiszter *Bradofka* Frigyes bányatanácsost Székláknáról Felsőbányára helyezte át bányahivatali főnök minőségében.

Hymen. *Mikli* György munkácsi állami főgimnáziumi tanár a múlt esütörtökön esküdtött örök hűséget *Demjanovits* Péter szelistyei gör. kath. lelkész leányának Erzsikének. Ugyanekkor jegyezte el a másik leányt *Demjanovits* Ilonkát *Balázs* Sándor szatmári gyógyszerész. — *Koch* Richárd budapesti építész jegyet váltott özv. *Szatmári* Zsigmondné urnó leányával Jolánnal. — *Héty* Lajos polgártársunk a napokban esküdtött örök hűséget özv. *Récsi* Istvánné, szül. *Nevezki* Rózának. — Dr. *Varga* Samu tiszaujlaki ügyvéd eljegyezte *Krisser* Lottika urhölgyet Soroksárról. — *Bodor* Lajos Kolozsvárról eljegyezte *Mészáros* Ilonka k. a. okleveles tanítónőt, *Mészáros* János és neje kedves leányát Munkácsról. — *Bányász* Lajos a brassói kir. törvényszéknél működő telekkönyvi-átalakító a múlt nap tartotta eljegyzését Nagysomkúton *Smilovits* Rózikával, *Smilovits* Sándor leányával. — *Páskán* Sándor kir. törvényvényészeki jegyző Máramaroszigeten vasárnap tartotta esküvőjét *Benedek* Franciska állam tanítónővel. — *Sárközy* Sándor helybeli nyomdatulajdonos e hó 18-án kötött házasságot *Buus* Ferenc leányával Ilonkával.

Fogadalomtétel. Az irgalmas nénék szatmári anyaházának templomában jul. 19-én szent Vince napján, 25 ujoncznő tett fogadalmat az evangéliumi tanácsok követésére. A szent misét, mely alatt a fogadalomtétel szertartása végbement, méltóságos Püspök Urunk végezte. Peinp Antal pápai prelátus, mint a zárda superiora, Hámon Róbert pápai kamarás és püspöki titkár segédkeztek neki. Az új fogadalmas nénék nevei: Agárdy Alda, Baják Ruperta, Bernáth Attala, Borsányi Montana, Czier Sergia, Ferencz Brigitta, Haller Rosella, Jenesel Consortia, Jankovics Margareta, Kispál Hortulana, Kovancsek Ottilia, Kuti Veneria, Landstorfer Kunigunda, Linzelbold Carolina, Missuth Constantia, Németh Alvéria, Német Cosmana, Plank Eleonora, Pósz Aegidia, Rost Emmanuela, Siff Marillac, Strobentz Remigia, Szántó Crescentia, Szikora Nicerata, Zselinszky Vilma. — A krisztusi emberszeretet ezen új munkásainak lelkeit, de az összes jelenlevőkéit is mélyen meghatották a Főpásztornak buzdító szavai, melyek részben megelőzték, részben pedig követték a fogadalom letevését. Bizva Isten erejében megindulnak a Megváltónak ifjú arái az önmegtagadó, áldozatos munkának nehéz, de a menny magaslatára vezető útjára.

Egyházmegyei hír. A püspök ur Ó Méltósága dr. *Csókás* Vidor végzett tanárjelöltnek engedélyt adott, hogy a Rákócziánumban egy évig mint segédtanár működhesse s ezen időre őt az egyházmegyei szolgálat alól felmentette.

Gyászhir. *Hám* József, a nagykarolyi kegyesrendi főgimnáziumnak egykori derék igazgatója és a társházak főnöke, utóbb Szegeden házi másodfőnök és lelkiatya 63 éves korában hosszú szenvedés után e hó 12-én Szegeden elhalt. A jeles tanfőúr 38 évig működött a tanügy nagy hasznára a tanári pályán, 36 évig volt áldozópap és 43 éve van a kegyes tanítórend kötelékében. Városunkban,

**Pártoljuk
a hazai ipart!**

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

KEPES SÁNDOR

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN

csakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú Pyramisokat, Obeliszkeket, keresztteket, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztteket, kápolnákat, mauzoleumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE.

Fiók-üzlet: **Szatmár, Attila-u. 4.**

valamint a megyében is nagy részvétet keltett szomorú halál híre, mert a lekötelező kedvességű férfit mindenütt tisztelték és szerették. — Nagy Józsa máv. felügyelő, a magyar államvasutak budapesti titkárságának h. főnöke látogatóban járt fiánál, az Ungváron lakó Nagy Béla pénzügyi titkárnál. Itt érte utól e hó 14-én váratlanul a halál. Nagy Józst városunkban is széles körben ismerik, sőt Szatmár városa hálával tartozik neki. Az ő szívós és kitartó működésének köszönhetjük, hogy vasúti internátust kaptunk. A boldogult testvérbátyja Nagy János helybeli városi adóhivatali főnöknek. — Özv. Vasady Ferenczné szül. Ujhelyi Viola, Vasady Ferencnek, az ugoesai tiszántuli járás volt szolgabirójának özvegye e hó 14-én hosszú és kínos szenvedés után 42 éves korában városunkban elhalt. — Ifj. Jászai Jenő kir. kath. főgimnáziumi VI. oszt. tanuló hosszas fájdalmas szenvedés után folyó hó 18-án éjjel 1 órakor elhunyt. — Ilniczky Gábor ilonczai gk. lelkész neje, szül. Nizsalovszky Kornélia élete 48-ik, boldog házasságának 29-ik évében e hó 14-én elhalt. — Özv. kisdobronyi Iszák Dezsőné szül. lekesei Sulyok Berta urnő folyó évi július hó 19-én délután 6 órakor életének 61-ik évében Nagyszekeresen hosszas szenvedés után elhunyt. — özv. nagyenyedi Egrý Endréné sz. Noéh Emília 68 éves korában városunkban elhalt. — Fésős Albert kir. folyammérnök egyetlen kis fia Fésős Sanyika, folyó hó 20-án reggel 4 órakor életének 3-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

Áthelyezett segédlelkészek. A püspök ur Ó méltósága Krasznay Zsigmond kisegítő lelkészt hasonló minőségben Felsőbányáról Fehérgyarmatra, Kompass Antal segédlelkészt Nagyboeszkóról Felsőbányára, Patay Istvánt Fehérgyarmatról Nagyboeszkóra, Lubomérszky Jenőt Nagybereznáról Szerednyére helyezte át, Atmási Péter ujmisést Vinnára, Bártfai Kálmánt Nagybereznára, Pintér Józsefet Erdődre, Gájásy Alajos subdiakonust Kálmándra küldötte segédlelkészeknek.

Karnagyfi kinevezés. A püspök ur Ó méltósága a székeskáptalan javaslata alapján ifj. Buchner Antal kisoroszi lakost a székeskáptalan karnagyává nevezte ki. Az új karnagy szeptember 1-én kezdi meg működését.

Postai kinevezés. A nagyváradai posta és távirdaigazgatóság Nagy Barna ref. segédlelkészt nagyari postamesterré nevezte ki.

Bucsuestély volt a multnap a nagybányai kaszinó termeiben b. Kovács Sándor erdői főszolgabíró tiszteletére. Barátai és tisztelői vettek bucsut az eltávozó főszolgabírótól, aki nagybányai működése alatt a közönség osztatlan becsülését, szeretetét és rokonszenvét nyerte meg. — Az estélyen részt vettek Damokos Ferenc főszolgabíró, Stoll Béla kaszinó elnök, a nagybányai járás jegyzői és orvosi kara stb. — A jegyzői kar nevében Pap

Zsigmond mondott felköszöntőt, meleg szavakkal bucsuzva a távozótól. Beszédet mondott még Stoll Béla a Kaszinó nevében, és többben b. Kovács Sándor meghatva mondott köszönetet a nagy ragaszkodásért, melyben őt minden oldalról részesítették.

Üres tanári állások. A vallás és közokt. miniszter a szatmári kir. kath. főgimnáziumhoz két tanári állásra hirdetett pályázatot. Egy latin-történelmi és egy mennyiségtan-természettani tanszékre. A pályázati kérvényeket augusztus 5-ig a tankerületi főigazgatóságához kell benyújtani.

Felvétel a képezésbe. A helybeli kir. kath. tanítóképző intézet internátusába a püspök ur Ó méltósága ingyenes ellátásra felvette Reizer Ferenczet, Ekamp Károlyt, Csajkovics Bélát, Schwarezkopf Sándort az I. évre, Láng Istvánt a II. évre.

A tanügy köréből. A vallás és közokt. miniszter Gergics Kornélia belényesi állami polg. iskolai rendes tanítónőt a nagykárolyi, Hajtmann Etel nagykárolyi állami polg. isk. rendes tanítónőt a fogarasi, Kozák Jolán huszti állami polg. isk. tanítónőt az abonyi és Semsey Ervin beregszászi állami polg. isk. rendes tanítónőt a zólyomi állami polg. leányiskolához helyezte át, Szaghmeiszter Gyula nagykárolyi polg. isk. helyettes tanítót a zayugrócezi, Szurinka Mária esáktornyai polg. isk. helyettes tanítónőt a huszti állami polg. iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, illetve segédtanítónőnek nevezte ki.

Felmentett tanítónő. Szatmárvármegye közg. bizottságának fegyelmi választmánya özv. Riszdorfer Károlyné szül. Szőnyi Ilona avasfelsőfalusi állami tanítónőt tanítói és nevelői állásával össze nem egyeztethető életmódja és cselekedetei miatt fegyelmi végkielégítést mondotta ki és saját költségén való áthelyezésre ítélte. A közoktatásügyi miniszter az ítéletet megsemmisítette, mert a vádat nem találta beigazoltaknak. Minthogy azonban a nevezett tanítónő működése, a róla elterjedt hírek folytán Avasfelsőfalun meg volna nehezítve, a szolgálat érdekében máshova lesz áthelyezve.

Pályázat. A tanács a Winkler Ferenc villamos főgépész lemondása folytán üresedésbe jött állásra pályázatot hirdet, Fizetés az első próbaévben 2000 K. véglegesítés után évi 2400 K, továbbá lakás, fűtés és világítás s a vállalat tisztajövedelméből félszázalék osztalék. Pályázati határidő augusztus 10.

Árvák felvétele. A Nőegylet árvaházában 2 hely megüresedvén, azok betöltése végett az elnökség pályázatot hirdet. A kérvények Uray Gézáne elnökhöz aug. 1-ig adandók be.

Kegyes adományok Jézus Sz. Szive temploma új orgonájára: Lehetetlen szó nélkül hagyni az alább felsorolandó adományok között egyet. Az összeg tekintélyes száma,

fényes bizonyítéka, mit tehet egy buzgó, lelkes plebános egy községben. Mily áldozatra képes a hívő közönség, azt megmutatta a mezőfényiek forrón szeretett plebánosa Moldován Endre, akinek lelkes és buzgó szavai ezt a szép eredményt létrehozták. Jézus Szive áldása legyen a ftdő plebános uron! Egész egyházmegyénkben minden plebániára lett egy-egy gyűjtő-iv küldve, ha esetleg valamely plebánia meg nem kapta volna, sziveskedjék a ftdő plebános ur alulírottához fordulni, ki készséggel küld gyűjtő-iveket. Bármily csekély adományt Jézus Sz. Szive tiszteletére hálás köszönettel veszünk. ft. Moldován Endre 99. sz. gyűjtő-ivén 223 hiva 108:97 K, nagyságos rozsnyói Káptalan 25 K, Szatmárnémeti Népbank 20 K. Tek. Komka Kálmán népbanki pénztáros 5 K, Nagym. Firezák Gyula püspök ur 100 K. Főtiszt. Schubert Géza nagyboeszkói plebános ur 137. sz. gyűjtő-ivén 26:20 K. Dr. Vetzák Ede 189. sz. ivén Nagykárolyból 8 K. — Mondik Endre gyűjtő.

Halál egy szemölcs miatt. Megrendítő szerencsétlenség történt Nagykárolyban. Irsik Ferencz üvegárukereskedő Miczike nevű leánya egy, a kezén keletkezett szemölcsöt zsebkéssel levágatott. A könnyelmű elhatározást életével fizette meg. Vérmérgezést kapott és a viruló szépségű 18 éves leány borzasztó szenvedés után meghalt.

Kirándulás. Az önk. tüzoltó egylet parancsnoksága a működő tagok részvételével július 25-én Nagybányára kirándulást rendez, mely igen sikeresnek ígérkezik.

Táncmulatság. A nagymajtényi és gilváci ifjuság a katolikus sajtóegylet magasztos czéljaira a nagymajtényi iskola udvarán felállított lombsátorban 1909. év augusztus hó 1-én táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 K 50 f. Családjegy (3 személy) 4 K. Tánc kezdete este 8 órakor. Az igényeknek és követelményeknek megfelelőleg mindenről gondoskodva. Az állomásnál fogatok lesznek.

Nagy Tamás ügye. Nagy Tamás h. pénzügyigazgató szenzációs kártya affére ügyében f. hó 15-én folytatták a tanukihallgatásokat. A kihallgatott tanuknak szembesítése is szükségessé vált, mert több ízben ellentmondtak egymásnak. A bíróság a szenzációs ügy tárgyalását bizonytalan időre elnapolta. Valószínűleg csak augusztus hó vége felé folytatják a tanukihallgatásokat.

Betörés egy postahivatalba. Nagy meglepetés érte a multnap reggel a szaniszlói postamestert, amint a hivatal ajtaját felnyitotta. A postán minden fel volt dülva, forgatva, a fiókok feltörve és kifosztva. A postamester nyomban rájött, hogy a postán rablók jártak, akik az épület falát áttörve jutottak be a hivatalos helyiségbe. Ott mindent felforgattak, kikutattak és mintegy 300 korona értékű levélbélyeget s nagyobb összegű készpénzt vittek el. A kár pontos mennyisége még eddig nincs megállapítva.

ILYÉS DÁNIEL
MŰBUTOR-ASZTALOS
SZATMÁR, Jósika-utca 7. szám.

Elvállalalom bármily bútörök készítését a mai kor igényeinek megfelelően, a legmodernebb kivitelben. Háló, ebédlő, úri szalon, leány, gyermek-szoba berendezéseket mahagóni vagy bármely különleges faanyagból.

Kávét

legjobbat és legolcsóbban beszerezhetünk

Benkő Sándor

kávékereskedőnél Szatmár, Kazinczi-utca 16. „MOKKA“ keverék czégem különlegessége. 1 kgr. 4-40 korona. Villany erővel pörköltve.

Árlejtés. A Szatmárhegyen házilag végzendő városi munkák kiadására Bartha Kálmán tanácsos a gazdasági hivatalban július 16-án árlejtést tartott, mely alkalomból a kiáltási árból Tóth Albert 6 százalék, Farkas és Würstlein pedig 7 százalék engedményt tett. Az eljáró tanácsos ez utóbbi czégeknek adott a munkák végrehajtására megbízást.

Felvétel katonai árvaházba. Budapest székesfőváros törvényhatósága által boldog emlékü József főherceg ur Ó. es. és kir. Fensége honvéd főparancsnokságának 25-ik évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó, vagy tartozott egyének árvái vagy félárvai neveltetésére az Erzsébet leányárvaházban létesített alapítványi helyekre vonatkozó honvédelmi miniszteri pályázati hirdetmény a katonai ügyosztálynál (Deák-tér 2. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthető. A pályázati kérvények beadására folyó évi augusztus hó 15. napja van utolsó határnapul kitűzve.

Megszökött rab. Krisztián János fél-évre elítélt rab, aki a járásbiróság szobáinak takarítására volt kirendelve, tisztogatás közben, az ablakon keresztül az utcára kimászott és megszökött.

A szatmári fésűgyár augusztusban kezdi meg a működését. Helyisége a hidontuli Göbl-féle áruraktárnak épült emeletes ház lesz. Mintegy negyven munkás nyer egyelőre alkalmazást, kiknek beoktatására bádeni két német családot telepítenek be.

Terméskilátások. Mándy Zoltán vármegyei gazdasági előadó a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén terjesztette elő jelentését a termés kilátásokról. Ez a jelentés bizony elég szomorú perspektívát nyújt. A vármegye nagyobb részében a közepesnél is gyengébb a termés. Az őszi vetésekben a rozsdá nagy kárt tett. A júniusi hideg és tartós eső továbbá az árvizek úgy a kalászos, mint a kapás veteményekben, főleg pedig a lekaszált lóhere és réti szénában tettek sok kárt. Javasolja, hogy az előállott vízkárok is adóleírás tárgyává tétessenek.

Országos állatvásárok. Junius 23-án Csengeren, 26-án Szinerváralján és Fehérgyarmaton. Augusztus hó 2-án Nagypaládon, 2-án Aranyosmegyesen és Nagyecsedén, 9-én Avasujvároson, 18-án Nagysomkúton.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Pártoljuk a HONI ipart!

Kenyeres Testvérek

**CIPŐKRÉM-GYÁRA
SZATMÁR-NÉMETI.**

Ajánlja:

Legjobbnek elismert **Árpád, Juczli, Tündér, Turul és PANNONIA**
CZIPÓ-KRÉMEIT.

Raktár és iroda: **Perényi-utca 10.**
Gyártelep: **Vörösmarty-utca 48.**

DISZKLEVVÉLLEL KITÜNTETETT CIPŐKRÉMEK
MINDENFÉLE SZÍN- ÉS NAGYSÁGBAN.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Aki jó bort szeret inni, keresse fel a HUNGARIÁT. Egy liter új bor házhoz 28 krajczár. Kiemelendő még a többek közt egy palaczk saját töltésű bor Hungária gyöngye cím alatt 50 krajczár.

845. szám.
1909. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatmárnémeti kir. törvényszék 1908. évi 14339. v. számú végzése következtében dr. Volenszky Kálmán ügyvéd által képviselt Ugoesai takarékpénztár-egyesület javára 900 korona s jár. erejéig 1908. évi szeptember hó 17-én foganatosított végrehajtás útján lefoglalt és 3640 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: birkák, ökrök, buza, szekerek, tengeri és tűzifák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szatmári kir. járásbiróság 1908. évi V. 1164/4. számú végzése folytán 554 korona hátralék tökérvétel, ennek 1908. évi október hó 24-ik napjától járó 6% kamatai erejéig, Óváriban, a Barta Bálint-féle házban leendő megtartására **1909. évi július hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmár-Németi, 1909. évi július 15.

ADÁM ALBERT,
kir. jbir. végrehajtó.

Hölgyek figyelmébe!

Több évi külföldi tanulmányaim, tapasztalataim és gyakorlataim után hazajöttem és szülővárosomban **Széchenyi-utca 14. számú házban** (Árpád-utca sarkán) angol és francia

női felsőruha divattermemet

megnyitottam. A nagybecsült hölgyek szíves pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Bánk Lőrincz,

berlini szabásztani akadémián kiképzett okl. szabász.

Kovács Gyula temetkezési intézete

Szatmár, Kazinczy-utca 15. sz. alatt (volt Vajay-házban) **megnyílt**, szemben a református gimnáziummal. — A legmagasabb igényeknek megfelelő temetéseket a legjutányosabb ár mellett eszközöl helyben és vidéken. Temetkezési társulatoknak kedvezményt nyújt.

BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT, ahol kifogyhatatlan választékban kaphatók: **játék, emléktárgyak, fonografok, üveg, porcellán, alpaca, díszműáruk, pénztárczák, zsebkések, aczélevőeszközök, fonografok és grammofonok** és ezekhez lemezek. — A legújabb műöntvények **valódi ezüst platirozással**, u. m.: tintatartók, diszórák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban órák, hamutartók, gyümölcsállványok, china-ezüst árukban mindennemű dísztárgyak. — **A legszolidabb szabott árak**, pontos kiszolgálás. — Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek. — Szíves pártfogást kér

BLATNICZKY ISTVÁN SZATMÁR,

KAZINCZY-UTCZA 10. SZÁM ALATT LEVŐ „Szatmári Bazár“-jában.
SZOLID SZABOTT ÁRAK!

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szíves figyelmébe modern szabó műhelyét, hol is mindennemű reverendákat és papi öltönyöket a legnagyobb pontossággal és jutányos árak mellett készítenek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, sekrestyés.

Köttessük könyveinket Gárdos Ferencz

könyvkötészetében Szatmár, Kazinczy-utca 6-ik szám, hol izléses és esinos munkát gyorsan és jutányosan készíttetnek.

Legalkalmasabb ajándékok órák- és ékszerekben beszerezhetők **SZABÓ GUSZTÁV** órás, ékszerész és látszerész *üzletében Szatmár, Attila-utca.*

PAPP IMRE, SZATMÁR

ÉPÜLET ÉS MÜBUTOR-ASZTALOS, MÁTYÁS KIRÁLY-UTCZA 32.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

ÉPÜLET ÉS BUTOR

ASZTALOS-MÜHELYÉT

a m. t. megrendelő közönség szíves figyelmébe.

Tartós munka, pontos és szolid kiszolgálás.

PÁZMÁNY-SAJTÓ

villanyerőre berendezett könyvnyomda

— SZATMÁR, ISKOLA-KÖZ 3. SZÁM. —

Czímkarttyák, gyászlapok, ügyvédi nyomtatványok, árjegyzékek. szállítási bárczák, meghívók, névjegyek, levelező-lapok, étlapok, feltűnő falragaszok, eljegyzési- és esketési meghívók, számlák, levélpapírok, művészi kivitelben részvények, okmányok, emléklapok, bármilyen színezéssel, művek kinyomatása, tánczrendek, üzleti körlevelek, havi és heti lapok, folyóiratok, csomagolópapírok czégnomással, táblázatok, szalagaranyozások és mindennemű könyvnyomdai munkák készítése.

Egyházi nagy nyomtatványraktár!

Könyvkötői munkák felvétele!

Pázmány-Sajtó Könyvkiadóhivatalában

kaphatók az alant jelzett művek:

Dr. Ratkovszki S.: 20 exhortatiói

a munkácsi állami főgimnázium ifjúságához kaphatók 2 koronáért a Pázmány-sajtóban. — Erdemes e munkát elolvasni már csak a kritika érzék fejlesztése szempontjából is. A nyilvános bírálat nem jut vele szegeletre. Némelyek atomokra zúzzák, mások a felhőkbe emelik.

Szent József imakönyv. Összeállította

Dr. Haiczl Kálmán garamszentbenedeki plebános, lelkész. Ezen imakönyv magában foglal imákat és elmélkedéseket az év minden napjára, előkészítést a gyónási és áldozási ájtatosságra. Ára csinos vászonkötésben kor. 40 fillér. Bérmentes küldéssel 1 kor. 50 fillér.

Philothea vagy **utmutatás az istenes életre.** Irta Szalézi sz. Ferenc genfi püspök. Főleg Szezei Imre fordítása nyomán átdolgozta Haugg Leó szentszéki tanácsos, plebános. Második kiadás. Ára vászonkötésben 2 K 40 f. Bőr-kötésben aranymet-széssel 4 korona.

Elemi szertartástan. Irta:

Ekkel Lajos rónaszéki plebános. Elemi népiskolai használatra. Kis 8°-as alak. Ára füzve 60 fillér.

A Colosseum vértanui. Képek a róma

amphiteatrum történetéből. Irta O' Reilly apostoli hithirdető, fordította Matyaczkó Teodor kanonok. Kiválóan érdekes olvasmány 29 iv, 8°. Füzött példány ára 2° 40 K., kötve 3° 20 korona. A pénz előleges beküldése után bérmentve.

Esketési beszédek. Idegen szerzők nyo-

mán átdolgozta dr. Irinyi Tamás theol. tanár. A szatmári ft. egyházmegyei hatóság jóváhagyásával. 8°-ad rét alak, 29 iv. Ára füzve 4 kor. Kötve 5 kor.

Utmutatás a lelkibéke megszerzésére.

Irta: Lehen atya, fordította Sarmaságh Géza. E művet mely eredeti francia alakjában 4, német szövegében 2 kiadást ért meg, második és javított magyar kiadásban bocsátottuk az istenes életre törekvő buzgó lelkek szolgálatára, miután a első magyar kiadás teljesen beváltá azon reményeket, melyeket hozzá a megrendelők fűztek, mit bizonyítanak az elismerő nyilatkozatok s a mű gyors elterjedése. 31 iv. Ára füzve 3 kor., kötve 3 kor. 60 fillér.

Bertha Károly műkertész

Élővirág és magkereskedése

Szatmár, Deák-tér 3. sz.

TELEFON 27. SZÁM.

Elsőrangú élővirág kötészet. Menyasszonyi, koszorúsányi, bál és más alkalmi csokrok, kosarak, állványok stb. Ravatali és sirkoszorúk. Szolid árak. Vidéki rendelések különös gondal, pontosan elintéztetnek. — Kereskedelmi kertészetemet (Dinnyés-kert 6. szám) a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom.

Sürgőnyeim: Bertha kertész, Szatmár.

Valek és Rajz

angol és francia különleges-
ségű cipészek, hol saját ké-
szítményü kész cipők is kap-
hatók bármilyen kivitelben.

Szatmár, Eötvös-utca 2.

(Heinrich-palota.)

Aki szép és olcsó ajándé-
kot óhajt vásárolni, az menjen el a szin-
házzal szemben lévő óra és ékszer üz-
letbe, mert ott találja a legdusabb és leg-
olesőbb választékot valódi arany és ezüst
ékszerekben, mindennemű zseb és fali órák-
ban. Tisztelettel **Kepes Dávid** mű-órás és
ékszerész, Szatmáron a színházzal szemben.

Hangszer üzlet!
Szalai Simon
hangszer és zongora-
készítő s hangoló
Szatmár, Kazinczy-u. 14.
Guttman-palota.

Özv. **Lauf Józsefné és Fia**

szobafestő Szatmár, József kir. herczeg-u. 14. sz.

35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást,
mázolást és minden e szakba vágó munka
gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó
árak mellett. Szíves pártfogást kér özv. **Lauf**
Józsefné és Fia.

Értesítés. Értesitem a m. t. közön-
séget, hogy **ház, birtok,**
üzlet és lakásközvetítő irodámat Vár-
domb-utczába, az izr. templommal szemben
helyez-
tem át. **Zichermann Mór.**

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletem-
ben a magyar irodalom régi és legújabb jeles
róinak művei olcsó díj mellett kölesön vehe-
tők. — **Cseplák Bálint.**

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos Józser
kávéüzletét átvette **Benkő Sándor,** kinek
előzékenysége és szakképzettsége biztosítja a
vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban sze-
rezhetjük be kávé szükségletünket mint
bárhol.

FÉLIX GYÓGYFÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa leggazdagabb forró kénes hő-forrás, viz hőfoka 50° Celsius.

Gyógyjavallat fürdő alakjában: csúz (reuma) és köszvény ellen. **Női beteg-
ségeknek:** idült méh- és petefészek-gyulladások, méh-hurut, medencebéli sejt-
szövetlob és izzadmányoknál. **Ivó gyógymód alakjában:** idült gyomorbántalmak-
nál, makaes székrekedésnél, máj- és epehólyag betegségeinél, sárgaság és epekövek-
nél **meglepő gyógyhatás.** — **Tükör-, kád-, mór-, szénsav- és iszapfürdők.**

1908. évben 8600 állandó fürdővendég.

Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár. ◦ 250 kényelmes lakoszoba, kitző vendéglők
jutányos étlaparak. ◦ Állandó elsőrendű cigány-zene, vasárnaponként katona-zene.
Tennis-pálya, gondozott sétautak, 200 holdas park.

Május 1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirat, interurbán-telefon.

Curtaxe és zene-díj nincs. Prospektust küld az igazgatóság.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és
czimer-festést, valamint aranyozást és ta-
pétázást. Templom festéseket minden stílusban.

:: :: Üveg czimtaáblák készítése :: ::

HIRDETÉSEK

jutányos árban vétetnek fel a kiadóhivatalban.

Inglík József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendá-
kat;** mindennemű öltöny készítésnél a fősnlyt az **elegáns sza-
bás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok
szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben.
Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzleten **nagy
forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom,** mint
bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni-
biztosítom, hogy a legesekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb
megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.